

Gemeenteraad Gemeente Renkum

Datum	Onderwerp
9 juni 2021	Bodemkwaliteitskaart

Beste leden van de gemeenteraad,

Op 22 april 2021 is een Raadsvoorstel opgesteld voor het vaststellen van een wijziging op de Bodemkwaliteitskaart Renkum en het vaststellen van de regionale bodemkwaliteitskaart PFAS. In toelichting op dit Raadsvoorstel en in navolging op de raadsontmoeting en raadscommissie in september 2019, worden in deze brief een aantal onderwerpen nog verder toegelicht. De volgende onderwerpen worden behandeld:

- Wat is een bodemkwaliteitskaart (1) en hoe werkt deze (2)?
- Omgaan met invasieve exoten (3);
- Nadere toelichting uitwisseling grond tussen landbouw- en natuurgebied (4).

1. Wat is een bodemkwaliteitskaart?

Bij allerlei maatschappelijke activiteiten vindt grondverzet plaats (ontgraven en/of toepassen van grond). Het landelijke kader voor het toepassen van grond en bagger is vastgelegd in het Besluit bodemkwaliteit met bijbehorende Regeling bodemkwaliteit. Het besluit streeft naar een goede balans tussen bescherming van de bodemkwaliteit enerzijds en het bieden van voldoende afzetmogelijkheden voor grond en baggerspecie anderzijds. In het Besluit bodemkwaliteit is aangegeven in welke omstandigheden grond en bagger vrij mag worden toegepast. Dit wordt bepaald op basis van de functie van de locatie en de bodemkwaliteit. Het is een bevoegdheid van de gemeenteraad om hier kaders aan te geven door middel van het opstellen van een nota bodembeheer en bodemfunctieklaasje/kwaliteitskaart.

De bodemkwaliteitskaart is een set aan kaarten waarop de verwachte diffuse bodemkwaliteit (ook wel achtergrondwaarde of gebiedseigen bodemkwaliteit) in een bepaald gebied is weergegeven. De volgende kaarten zijn onderdeel van een bodemkwaliteitskaart:

- bodemfunctieklaasjekaart: op deze kaart is de functie van een gebied weergegeven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de functies landbouw/natuur, wonen en industrie. Ook wordt op de bodemfunctieklaasjekaart weergegeven wat als buitendijks gebied is aangewezen.

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

M. (Melanie) Hutting

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk
137936

Bijlage

- deelgebiedenkaart bovengrond en deelgebiedenkaart ondergrond: op deze kaarten zijn deelgebieden aangegeven waarbinnen een vergelijkbare kwaliteit wordt verwacht. De deelgebieden zijn bepaald op basis van o.a. bodemeigenschappen, ligging, historisch gebruik en huidig gebruik.
- ontgravingskaart bovengrond en ontgravingskaart ondergrond: op de ontgravingskaarten wordt de verwachte diffuse bodemkwaliteit van een gebied weergegeven. Deze diffuse bodemkwaliteit is berekend op basis van waarnemingen (bodemonderzoek), volgens de methodiek die is vastgesteld in de Richtlijn Bodemkwaliteitskaarten.
- de toepassingskaart bovengrond en de toepassingskaart ondergrond: op de toepassingskaarten wordt de toepassingseis weergegeven. Dit is de minimale kwaliteit waaraan de grond die wordt toepast moet voldoen. Deze kwaliteit wordt doorgaans bepaald op basis van a) de functie van een locatie en b) de ontgravingskwaliteit van de locatie, waarbij de strengste eis geldt (ter illustratie: als de functie wonen is, maar de ontgravingskwaliteit van de locatie is AW2000, dan mag alleen grond van klasse AW2000 worden toegepast).

Een bodemkwaliteitskaart (met de bijbehorende nota bodembeheer) heeft tot doel om grondverzet en hergebruik van grond te vergemakkelijken en te verduurzamen. Voor onverdachte locaties/gebieden kan de bodemkwaliteitskaart gebruikt worden als geldig bewijsmiddel voor grondverzet. Daardoor is minder onderzoek en minder partijkeuringen nodig, wat resulteert in een kostenbesparing. Bovendien stimuleert een bodemkwaliteitskaart lokaal hergebruik, wat resulteert in een duurzamere manier van grondverzet (minder winning primaire grondstoffen, minder transport bewegingen, minder CO₂ uitstoot, minder hinder).

2. Hoe werkt een bodemkwaliteitskaart?

Op de bodemkwaliteitskaart van de Milieu Regio Arnhem is te zien dat de bodemkwaliteit in het overgrote deel van de gemeente Renkum wordt beoordeeld als klasse AW2000 (schoon). In deze gebieden mag dan ook alleen schone grond worden toegepast. De bovengrond in de oude kernen van Renkum en Oosterbeek is door langdurig (intensief) gebruik diffuus belast en daardoor van iets mindere kwaliteit. De bovengrond wordt in deze gebieden beoordeeld als klasse Wonen. Dit betekent dat er licht verhoogde gehalten aan één of meerdere parameters voorkomen. Deze kwaliteit past bij de functie, zijnde wonen, en levert geen risico op voor mens en/of milieu.

Met behulp van de bodemkwaliteitskaart is grondverzet mogelijk van en naar een locatie die in dezelfde zone ligt, en dus eenzelfde kwaliteit heeft. Ook is grondverzet mogelijk van een locatie waar de ontgravingskwaliteit schoon is naar een locatie waar de kwaliteit als klasse Wonen wordt beoordeeld. De bodemkwaliteitskaart kan bij dit grondverzet (binnen de regio) als geldig bewijsmiddel voor grondverzet worden gebruikt, wat inhoudt dat er zowel op de ontgravingslocatie als op de toepassingslocatie geen onderzoek hoeft te worden uitgevoerd.

Een bodemkwaliteitskaart kan door iedere initiatiefnemer van grondverzet worden gebruikt. Er zijn twee aspecten om rekening mee te houden:

- a. verdachte deellocaties;
- b. niet gezoneerde gebieden.

Ad a. De bodemkwaliteitskaart is niet van toepassing voor verdachte deellocaties. Dit zijn locaties waar op basis van historische gebruik de bodemkwaliteit (mogelijk) is belast en/of waar met onderzoek is aangetoond dat er op de locatie sprake is van verontreiniging. Op deze locaties is de

Onderwerp

Bodemkwaliteitskaart

Datum

2 juni 2021

Ons kenmerk

137936

Pagina

2 van 4

bodemkwaliteitskaart niet representatief voor het inschatten van de verwachte bodemkwaliteit en kan deze daarom niet gebruikt worden. Verdachte deellocaties zijn niet op de kaart weergegeven. Dit is niet gebruikelijk in bodemkwaliteitskaarten, onder andere omdat informatie over verdachte deellocaties in de loop van de tijd kan wijzigen (bijvoorbeeld o.b.v. nieuwe onderzoeksgegevens). Voorafgaand aan grondverzet moet daarom **altijd** gecontroleerd worden of er op de locatie waar ingrepen zijn gepland sprake is van een verdachte deellocatie (toets historische informatie, doorgaans door middel van een vooronderzoek conform de NEN 5725).

Ad b. Enkele gebieden zijn niet gezoneerd, deze zijn grijs op de kaarten weergegeven. Deels heeft dit te maken met op voorhand 'uitgesloten zones', omdat de gemeente geen bevoegdheden heeft in deze gebieden, zoals de wegbermen van provinciale wegen en rijkswegen en de uiterwaarden. Deels wordt dit veroorzaakt door de methodiek die is beschreven in de Richtlijn Bodemkwaliteitskaarten. In iedere niet-aaneengesloten deelgebied moeten namelijk minimaal 3 waarnemingen zijn gedaan. Als aan deze eis niet kan worden voldaan, dan wordt gesteld dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om een uitspraak te doen over de kwaliteit in de betreffende deelzone. Gevolg is dat dit deelgebied niet gezoneerd kan worden, en dat het generieke kader hier van toepassing is (in deze gebieden is de bodemkwaliteitskaart dus geen geldig bewijsmiddel en is bij grondverzet altijd bodemonderzoek nodig). In de gemeente Renkum zijn een aantal industriegebieden (boven en/of ondergrond) en de oude bebouwing in Renkum en Oosterbeek (ondergrond) niet gezoneerd i.v.m. een tekort aan waarnemingen.

Om te controleren of de bodemkwaliteitskaart gebruikt kan worden als geldig bewijsmiddel, heeft de Milieuregio Arnhem (MRA) een Handreiking grondverzet opgesteld. In deze handreiking zit een duidelijk stroomschema met een aantal controlevragen, zodat voor de initiatiefnemer duidelijk is of en hoe de bodemkwaliteitskaart gebruikt kan worden. Deze handreiking is te vinden op onze website https://www.renkum.nl/Bestuur/Regelgeving/Beleidsregels_en_notas/Bodem

3. Omgaan met invasieve exoten

In de raadsontmoeting en/of de commissievergadering van september 2019 zijn vragen gesteld over het voorkomen van en omgaan met grondverzet in relatie tot 'invasieve exoten', zoals bijvoorbeeld de Japanse Duizendknoop. Er is destijds aangegeven dat men het hier in regionaal verband (Milieuregio Arnhem) ook over aan het nadenken was en dat het dan logisch zou zijn om bij de regionale aanpak aan te sluiten. Helaas is dit regionale initiatief stil komen te liggen, en heeft er geen nadere uitwerking plaatsgevonden. Op onze gemeentelijke website hebben wij hier al wel informatie over opgenomen.

https://www.renkum.nl/Inwoners/Wonen_en_leven/Planten_en_dieren/Bestrijding_Japanse_duizendknoop.

In deze informatie en in de folder (te vinden via voornoemde pagina) is echter niet specifiek aandacht besteed aan grondverzet in relatie tot invasieve exoten. Het kan wel raadzaam zijn om initiatiefnemers van grondverzet te wijzen op dit onderwerp en/of regels te stellen aan grondverzet op locaties waar bekend is dat de Japanse Duizendknoop voorkomt.

Daarom stellen wij voor, om in voorbereiding op het Omgevingsplan, in overleg te gaan met verschillende afdelingen die met dit onderwerp te maken hebben (zoals beheer en onderhoud, milieu/bodem, natuurbeheer, etc.). Zo kunnen integrale en eenduidige regels met betrekking tot dit onderwerp worden opgesteld, die in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen. Ook kan op basis van dit overleg de bestaande informatie over dit onderwerp (website/folder) aangevuld worden met informatie over grondverzet en sanering van met duizendknoop besmette grond.

Onderwerp

Bodemkwaliteitskaart

Datum

2 juni 2021

Ons kenmerk

137936

Pagina

3 van 4

4. Nadere toelichting uitwisseling grond tussen landbouw- en natuurgebied

Uit de raadsontmoeting en de commissievergadering van september 2019 bleek dat er zorgen zijn over de toepassing van landbouwgrond in natuurgebied. Volgens de bodemkwaliteitskaart (BKK) liggen beide gebieden in één zone: landbouw/natuur. De verwachte diffuse kwaliteit in beide gebieden is namelijk schoon (AW2000 kwaliteit). Conform het beleid is het dus mogelijk om grond die vrijkomt uit agrarische percelen toe te passen in een natuurgebied. Er werden zorgen geuit of dit wel verantwoord is gezien het (mogelijk) gebruik van bestrijdingsmiddelen op agrarische percelen.

Alhoewel de zorg begrijpelijk is (we willen de natuurgebieden immers schoonhouden), zal het gebruik van de BKK, niet leiden tot vervuiling van natuurgebieden. Belangrijke voorwaarde van het gebruik van de BKK is namelijk de toets op historische informatie (zie ook de toelichting onder punt 2 van deze brief en de handreiking grondverzet van de Milieuregio Arnhem).

Uit de historische toets moet blijken of de ontgravingslocatie in gebruik is (geweest) als landbouwperceel. Op basis daarvan moet vervolgens beoordeeld worden of er al dan niet bestrijdingsmiddelen gebruikt (kunnen) zijn. Zo zal bij (voormalige) lelieeteelt of fruitteelt de kans dat bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt groot zijn, terwijl bij veeteelt de kans op het gebruik van bestrijdingsmiddelen kleiner is. Indien het landbouwperceel op basis van de historische toets verdacht is op het gebruik van bestrijdingsmiddelen, dan zal hier een verkennend bodemonderzoek naar moeten worden uitgevoerd. Dit houdt in dat er veld- en chemisch onderzoek wordt uitgevoerd om te controleren of er al dan niet bestrijdingsmiddelen in de bodem aanwezig zijn. Als uit dit onderzoek blijkt dat er geen of nauwelijks bestrijdingsmiddelen aanwezig zijn (gehalten beneden de achtergrondwaarde), dan is grondverzet binnen de zone (en dus ook naar natuurgebied) mogelijk. Indien er wel bestrijdingsmiddelen boven de normen zijn aangetoond, dan zullen de toepassingsmogelijkheden van vrijkomende grond beperkt zijn.

We hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris,

de burgemeester,

M.G.M. (Maurits) van de Geijn

A.M.J. (Agnes) Schaap

Onderwerp

Bodemkwaliteitskaart

Datum

2 juni 2021

Ons kenmerk

137936

Pagina

4 van 4